

Inbreng politieke partijen op concept-samenwerkingsakkoord en reactie

d.d. 9 juni 2026

Partij	Inbreng	Reactie KOMPAS, Jong Maashorst, CDA, GL-PvdA-D66-PRO
Gewoon VVD Maashorst	<u>(H1) Concreet maken van dienstverlening (servicenormen)</u> Wij stellen voor op te nemen dat de gemeente werkt met duidelijke servicenormen voor inwoners en ondernemers, inclusief maximale reactietermijnen voor vergunningen en aanvragen een inwoner heeft zie algemene wet bestuursrecht: recht op antwoord binnen 8 weken.	Een reactietermijn is iets anders dan het verlenen van een vergunning. Voor het verlenen van een vergunning geldt een wettelijke termijn van 8 weken. Wel onderschrijven we het belang van duidelijke servicenormen. We nemen daarom op dat we gaan onderzoeken op welke vlakken we duidelijke servicenormen kunnen opstellen. Zie hiervoor p. 6 en 7.
	<u>(H1) Eén duidelijk ondernemersloket</u> Wij stellen voor expliciet vast te leggen dat ondernemers beschikken over één herkenbaar en vast aanspreekpunt binnen de gemeentelijke organisatie voor begeleiding bij initiatieven en vergunningen.	Wij onderschrijven deze behoefte. Dit is reeds opgenomen in het akkoord onder de noemer “een herkenbaar en laagdrempelig aanspreekpunt binnen de gemeentelijke organisatie” (p.6 en p.33)
	<u>(H1) Terugdringen van regeldruk</u> Wij stellen voor op te nemen dat de gemeente periodiek gemeentelijke regels en procedures toetst op noodzaak, uitvoerbaarheid en regeldruk, met als doel vereenvoudiging en vermindering van bureaucratie.	Wij volgen deze suggestie. We nemen op dat we klantreizen gaan uitvoeren om te bekijken waar we onze uitvoering kunnen verbeteren. Zie hiervoor p.6 en 7.
	<u>(H1) Eerlijk onderscheid tussen participatie en informatie</u> Wij stellen voor expliciet vast te leggen dat vooraf bij ieder traject wordt bepaald welke rol inwoners hebben (informereren, raadplegen, adviseren en/of meebeslissen), en dat hierover helder wordt gecommuniceerd om schijnparticipatie te voorkomen, zodat inwoners daadwerkelijk mee kunnen praten waar ze ook echt over gaan.	We onderschrijven deze inbreng volledig. Daarom staat in het akkoord: “Goede participatie vraagt niet steeds om nieuwe vormen, maar om heldere afspraken en goed verwachtingsmanagement. Daarbij hoort dat we vooraf duidelijk en transparant zijn over de rol van inwoners: informeren, raadplegen, adviseren of meebeslissen. Teleurstellingen ontstaan veelal door onduidelijke verwachtingen. Daarom communiceren we helder aan het begin van elk traject wat er wél en niet kan.” (p.7).
	<u>(H1) Participatie mag besluitvorming niet vertragen</u>	Er bestaat altijd een spanningsveld tussen snelheid en participatie. Wij zijn van mening dat zorgvuldige

Gewoon VVD Maashorst	Wij stellen voor op te nemen dat participatie bijdraagt aan betere besluitvorming, maar niet mag leiden tot onnodige vertraging van maatschappelijke vraagstukken en ruimtelijke ontwikkelingen. mede gezien de kostenverhogingen die dat met zich meebrengt.	participatie tijd kost, maar bij goede uitvoering ook tijdswinst oplevert in de besluitvorming. Dit vraagt geen aanpassing van de tekst.
	<u>(H1) Raad vroegtijdig en structureel in positie</u> Wij stellen voor te concretiseren dat de raad bij majeure projecten vroegtijdig wordt betrokken via startnotities en voorafgaande beeldvormende trajecten, zodat kaderstelling aan de voorkant plaatsvindt. Onder majeure projecten verstaan wij projecten die vanwege hun financiële omvang, maatschappelijke impact, ruimtelijke gevolgen of bestuurlijke gevoeligheid een belangrijke invloed hebben op de gemeente en haar inwoners.	We onderschrijven dit. In het akkoord staat: "We hebben behoefte om vaker met de gemeenteraad te sparren en input op te halen over grote, impactvolle onderwerpen. De komende tijd onderzoeken we welke instrumenten we daarvoor (nodig) hebben. Bij grote en impactvolle projecten en onderwerpen willen we vaker werken met startnotities. Daarin schetsen we het beeld- en besluitvormingsproces dat we willen doorlopen, zodat de raadsleden al vanaf het begin weten wanneer zij inbreng kunnen leveren en vanaf de start richting kunnen geven. Zo worden grote opgaven een gezamenlijk traject in plaats van een bestuurlijk eindproduct." (p.6). Hiermee wordt ook majeure projecten bedoeld.
	<u>(H1) Behoud van identiteit van de kernen</u> Wij stellen voor toe te voegen dat bij integrale afwegingen het belang van de gehele gemeente wordt betrokken, maar dat tegelijkertijd de identiteit, leefbaarheid en voorzieningen van de afzonderlijke kernen expliciet worden meegewogen.	Wij volgen deze suggestie. We nemen op in de tekst dat bij integrale afwegingen het belang van de gehele gemeente wordt betrokken, maar dat tegelijkertijd de identiteit, leefbaarheid en voorzieningen van de afzonderlijke kernen expliciet worden meegewogen. Zie hiervoor p. 7 .
	<u>(H2) Verantwoordelijkheid gemeente expliciet borgen</u> Wij stellen voor expliciet op te nemen dat de gemeente eindverantwoordelijk blijft voor passende zorg en ondersteuning, en dat samenredzaamheid en mantelzorg hierop aanvullend zijn en nooit vervangend. Jeugdwet en Wmo gaan uit van : eerst proberen zelf of met andere wetgeving op te lossen. Lukt dit niet en past de vraag binnen de WMO/JW, dan moet gemeente compenseren	Uitgangspunt is dat eerst wordt gekeken wat de inwoner zelf kan en wat met hulp van het netwerk mogelijk is. Pas wanneer dat niet voldoende is, komt ondersteuning via de Wmo of de Jeugdwet. Deze aanvulling nemen we niet op in de tekst.
	<u>(H2) Begrenzing van samenredzaamheid</u> Wij stellen voor toe te voegen dat inzet van vrijwilligers, mantelzorg en informele netwerken ondersteunend is, maar geen structurele vervanging mag vormen voor professionele zorg.	De gemeente blijft verantwoordelijk voor passende ondersteuning, zowel informeel als formeel. Deze aanvulling nemen we niet over.

Gewoon VVD Maashorst		
	<u>(H2) Meetbare effecten sociale basis</u> Wij stellen voor om bij de versterking van de sociale basis expliciet te maken welke concrete effecten worden nagestreefd, zoals: kortere wachttijden, minder instroom in zware zorg en betere toegankelijkheid van ondersteuning en evaluatie van die effecten. Want het staat altijd zo mooi in die beleidsplannen!	We volgen de suggestie dat meetbare effecten moeten worden nagestreefd en bij evaluatie aan de raad moeten worden gecommuniceerd. Dit betrekken we bij de uitvoering, niet in het akkoord zelf.
	<u>(H2) Lokale teams met duidelijke resultaten</u> Wij ondersteunen de ontwikkeling van lokale teams in 11 gebieden, maar stellen voor hieraan meetbare doelstellingen te koppelen, zoals bereikbaarheid, doorlooptijden en tevredenheid van inwoners.	We volgen deze suggestie en nemen dit mee in het project, omdat het uitvoering betreft.
	<u>(H2) Zorgcoöperaties als aanvulling, niet als systeemoplossing</u> Wij stellen voor te benadrukken dat zorgcoöperaties waardevol zijn als aanvulling op het zorgsysteem, maar niet als structurele vervanging van professionele zorgstructuren.	We begrijpen deze aanscherping. We nemen op: Zorgcoöperaties en vrijwilligersinitiatieven zorgen voor ondersteuning in het voorliggende veld. Als dat niet voldoende blijkt, blijft professionele zorg altijd beschikbaar. Zie hiervoor p.10
	<u>(H2) Minder bureaucratie met waarborgen</u> Wij ondersteunen het verminderen van administratieve lasten, zoals bij langdurige beschikkingen voor chronische situaties, maar stellen voor expliciet op te nemen dat rechtmatigheid, controle en kwaliteit van zorg hierbij geborgd blijven.	Rechtmatigheid en kwaliteit moeten altijd geborgd blijven. Dit staat buiten kijf en vraagt geen aanpassing in het akkoord.
	<u>(H3) Bestaanszekerheid: gericht en uitvoerbaar beleid</u> Wij onderschrijven het belang van bestaanszekerheid voor inwoners die ondersteuning nodig hebben. Tegelijkertijd roept het voornemen om de inkomensgrens te verruimen naar 130% van het sociaal minimum vragen op over de financiële gevolgen, de uitvoerbaarheid en de beoogde doelgroep. Wij stellen daarom voor deze ambitie te voorzien van een heldere onderbouwing. Wat zijn de verwachte kosten van deze maatregel? Hoeveel inwoners komen hierdoor extra in aanmerking voor ondersteuning? Op welke wijze wordt de uitvoering vormgegeven en hoe wordt voorkomen dat beschikbare middelen onvoldoende terechtkomen bij de inwoners die deze het hardst nodig hebben?	We snappen de vragen die Gewoon VVD hier stelt. Echter, het is te vroeg om een dergelijke onderbouwing op te nemen in het samenwerkingsakkoord. In de uitvoering en besluitvorming over deze maatregel zal een dergelijke onderbouwing gegeven worden.

Gewoon VVD Maashorst	Daarnaast merken wij op dat vraagstukken rondom bestaanszekerheid breder zijn dan alleen armoede. Financiële kwetsbaarheid, stijgende woonlasten, energieprijzen, participatie, gezondheid en sociale samenhang spelen eveneens een belangrijke rol. Wij geven daarom in overweging om bestaanszekerheid integraal te benaderen en niet uitsluitend vanuit het perspectief van armoedebeleid.	
	<u>(H3) Automatische regelingen met zorgvuldige waarborgen</u> Wij ondersteunen het verminderen van administratieve lasten, maar stellen voor expliciet vast te leggen dat automatische toekenning altijd gepaard gaat met controle op rechtmatigheid en doelmatigheid.	We onderschrijven deze lijn, maar achten de opmerking overbodig. Rechtmatigheid en doelmatigheid worden altijd gecheckt.
	<u>(H3) Geen uitbreiding zonder dekking</u> Wij stellen voor bij nieuwe initiatieven in het sociale domein (zoals extra inzet schuldhelpverlening, jongerenaanpak en lokale teams) expliciet inzicht te geven in structurele kosten en capaciteit.	Over deze zaken volgt aparte besluitvorming, waarin argumenten, kanttekeningen, capaciteit en structurele kosten worden meegenomen. Dit wordt niet opgenomen in het akkoord.
	<u>(H3) Arbeidsmarkt en basisbanen als aanvulling, niet als systeem</u> Wij onderschrijven het belang van een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen die kan en wil werken de kans krijgt om naar vermogen deel te nemen. Basisbanen en andere aanvullende werkvormen kunnen daarbij een waardevol instrument zijn voor mensen die moeilijk aansluiting vinden bij de reguliere arbeidsmarkt. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk te benadrukken dat dergelijke voorzieningen aanvullend moeten zijn en geen structurele vervanging mogen worden van reguliere arbeid. Het uitgangspunt moet blijven dat inwoners, waar mogelijk, worden ondersteund bij het vinden van duurzaam en regulier werk. Daarnaast vragen wij aandacht voor groepen die in de huidige arbeidsmarkt steeds vaker tussen wal en schip dreigen te raken. Met name werknemers van 50 jaar en ouder ervaren regelmatig belemmeringen bij het vinden van passend werk, terwijl zij beschikken over veel kennis, ervaring en betrokkenheid. De krapte op de arbeidsmarkt vraagt er juist om dat ook deze groep optimaal wordt benut en ondersteund. Wij stellen daarom voor om binnen het arbeidsmarktbeleid nadrukkelijk aandacht te besteden aan de inzetbaarheid, om- en bijscholing en arbeidsmarktkansen van oudere werknemers, naast de aandacht voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.	In het akkoord nemen we op dat het uitgangspunt blijft dat inwoners, waar mogelijk, worden ondersteund bij het vinden van duurzaam en regulier werk. Zie hiervoor p.12. De opmerking over doelgroepen nemen we mee in de uitwerking van het beleid, waarbij we bekijken bij welke doelgroep(en) de nood het hoogst is.

Gewoon VVD Maashorst	<u>(H3) Jeugdzorg: realistische uitvoerbaarheid</u> Wij ondersteunen preventie en betere samenwerking, maar stellen voor voorzichtig om te gaan met het maximeren van behandelduur en verplichtingen bij herindicatie, en deze altijd te toetsen op uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid.	Uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid zijn randvoorwaarden voor elk beleid en dus niet nodig om expliciet op te nemen. Het maximeren van de behandelduur gaat bovendien mogelijk landelijk ook ingegeven worden bij de herijking van de reikwijdte van de Jeugdwet.
	<u>(H3) Arbeidsmigratie: balans met ondernemersklimaat</u> Wij stellen voor om in het document een duidelijker onderscheid te maken tussen arbeidsmigratie en vluchtelingenopvang. Hoewel beide onderwerpen betrekking hebben op migratie, verschillen zij wezenlijk in aard, verantwoordelijkheden en beleidsinstrumenten. Bij vluchtelingenopvang heeft de gemeente in belangrijke mate te maken met landelijke en provinciale wet- en regelgeving en ligt de nadruk op de uitvoering van wettelijke taken en afspraken. Bij arbeidsmigratie ligt een groter deel van de verantwoordelijkheid bij werkgevers en huisvestingsaanbieders. De rol van de gemeente richt zich hierbij vooral op het stellen van randvoorwaarden, toezicht, handhaving en het bewaken van een goede balans tussen economische belangen, leefbaarheid en huisvesting. Wij adviseren daarom om beide thema's afzonderlijk te behandelen, zodat duidelijk is welke verantwoordelijkheden bij welke partijen liggen en welke beleidsdoelen worden nagestreefd.	Deze opmerking volgen wij helemaal. Beide doelgroepen vragen een andere verantwoordelijkheid en instrumenten. Deze suggestie nemen wij over in het akkoord, door de kopjes op te splitsen. Zie hiervoor p.15/16
	<u>(H3) Ouderenbeleid: meer aandacht voor eenzaamheid en sociale ontmoeting</u> Wij missen in het document specifieke aandacht voor eenzaamheid onder ouderen. Waar bij jongeren terecht aandacht wordt besteed aan mentale gezondheid, ontmoeting en sociale verbinding, blijft de problematiek van eenzaamheid onder ouderen relatief onderbelicht. Wij vinden het belangrijk te erkennen dat het voorkomen van eenzaamheid niet uitsluitend wordt bereikt door sport en bewegen. Voor veel ouderen zijn juist laagdrempelige sociale activiteiten van grote waarde. Denk daarbij aan muziekactiviteiten, liederentafels, kaartmiddagen, kienen, ontmoetingsgroepen en andere vormen van sociaal contact die bijdragen aan zingeving, verbondenheid en participatie. Wij stellen daarom voor om binnen het ouderenbeleid expliciet aandacht te besteden aan het bestrijden van eenzaamheid en het ondersteunen van initiatieven die sociale ontmoeting	Afgelopen raadsperiode is het beleidsprogramma 'Gelukkig en Gezond Oud in Maashorst' vastgesteld. Aandacht voor eenzaamheid is hier een onderdeel van en daarmee geborgd. De uitvoering gaat verder in deze periode en wordt niet opgenomen in het akkoord.

Gewoon VVD Maashorst	bevorderen. Daarmee wordt niet alleen gewerkt aan welzijn en gezondheid, maar ook aan de leefbaarheid en sociale samenhang binnen onze kernen.	
	<u>(H4) Realistische rol van de gemeente in voorzieningen</u> Wij stellen voor expliciet op te nemen dat de gemeente een faciliterende en aanjagende rol heeft bij voorzieningen, maar geen harde garantie kan bieden op voorzieningen in elke kern ongeacht demografische of financiële ontwikkelingen.	Deze passage onderschrijven wij en we nemen op dat de gemeente een faciliterende en aanjagende rol heeft bij voorzieningen, maar geen harde garantie kan bieden op voorzieningen in elke kern ongeacht demografische of financiële ontwikkelingen. Zie hiervoor p.16.
	<u>(H4) Voorzieningenkaart als richtinggevend, niet normatief instrument</u> Wij stellen voor de “voorzieningenkaart 2040” te positioneren als strategisch en richtinggevend instrument, en niet als bindende norm of verplicht minimumniveau per kern.	Deze aanvulling onderschrijven wij en nemen wij op in het akkoord. Zie hiervoor p.15.
	<u>(H4) Huisartsen en supermarkten: markt blijft leidend</u> In het document wordt gesteld dat de gemeente; Wanneer supermarkten dreigen te verdwijnen, helpen we ze een handje. Deze formulering roept vragen op over de rol die de gemeente hierbij voor zichzelf ziet. De exploitatie en vestiging van supermarkten zijn in beginsel een verantwoordelijkheid van ondernemers en marktpartijen, niet van de overheid. De gemeente kan waar nodig faciliteren door mee te denken over ruimtelijke mogelijkheden, bereikbaarheid, vergunningen en het verbinden van partijen. Daarbij past echter terughoudendheid ten aanzien van financiële of operationele betrokkenheid bij individuele ondernemingen. Wij stellen daarom voor om expliciet vast te leggen dat de gemeente zich richt op het ondersteunen van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor basisvoorzieningen, zonder een directe exploitatie- of instandhoudingsverantwoordelijkheid op zich te nemen. Hetzelfde uitgangspunt geldt voor de vestiging van huisartsenpraktijken, waarbij de gemeente vooral een faciliterende en verbindende rol vervult.	We volgen de opmerking. Dit is ook de insteek van de betreffende alinea's in het akkoord, maar we scherpen de tekst aan om onduidelijkheid te voorkomen. Alleen voor huisartsen heeft de gemeente wel een grotere rol. Zie hiervoor p.16.
	<u>(H4) MFA's en sportaccommodaties: financieel haalbaar uitvoeren</u> Wij ondersteunen multifunctioneel gebruik van accommodaties en samenwerking tussen verenigingen en maatschappelijke organisaties. Dit kan bijdragen aan een efficiënter gebruik van voorzieningen, het versterken van de sociale samenhang en het behoud van voorzieningen binnen onze kernen.	Wij volgen deze redenering en voegen toe aan het akkoord dat besluiten over MFA's en sportaccommodaties worden gebaseerd op zowel financiële haalbaarheid als aantoonbaar lokaal draagvlak en betrokkenheid van de gebruikers. Zie hiervoor p.18

Gewoon VVD Maashorst	Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk dat uitbreiding, realisatie of herontwikkeling van MFA's en sportaccommodaties niet alleen wordt beoordeeld op maatschappelijke meerwaarde, maar ook op financiële haalbaarheid en de structurele exploitatiekosten op de lange termijn. Daarnaast is samenwerking alleen succesvol wanneer hiervoor voldoende draagvlak bestaat bij de betrokken verenigingen, gebruikers en vrijwilligers. Multifunctioneel gebruik moet daarom voortkomen uit een gezamenlijke wens en gedeelde meerwaarde, niet uit een van bovenaf opgelegde verplichting. De rol van de gemeente is hierbij vooral faciliterend en ondersteunend, waarbij ruimte blijft voor lokale verschillen en initiatieven. Wij stellen daarom voor expliciet op te nemen dat besluiten over MFA's en sportaccommodaties worden gebaseerd op zowel financiële haalbaarheid als aantoonbaar lokaal draagvlak en betrokkenheid van de gebruikers.	
	<u>(H4) Sport: geen gedwongen centralisatie</u> Wij stellen voor expliciet vast te leggen dat de ontwikkeling van omni-sportlocaties alleen plaatsvindt wanneer hiervoor voldoende draagvlak bestaat bij de betrokken verenigingen en wanneer dit niet leidt tot een verslechtering van bestaande lokale sportstructuren. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat verenigingen niet langdurig in onzekerheid blijven over de toekomst van hun accommodatie en sportpark. Wij verzoeken daarom om een duidelijke planning op te nemen, inclusief concrete tussenstappen en momenten waarop de raad en de betrokken verenigingen worden geïnformeerd over de voortgang. Indien wordt toegewerkt naar besluitvorming over de toekomst van sportparken of omni-sportlocaties, dient vooraf helder te zijn wanneer deze besluitvorming plaatsvindt, welke criteria worden gehanteerd en op welke wijze verenigingen en gebruikers hierbij worden betrokken. Duidelijkheid over proces, planning en besluitvorming is essentieel om verenigingen in staat te stellen verantwoord te investeren in hun toekomst en vrijwilligers, leden en sponsors perspectief te bieden.	Deze aanvulling volgen wij helemaal, voldoende draagvlak, geen verslechtering aan de bestaande lokale sportstructuren en goede participatie van betrokken verenigingen en betrokkenen zijn allemaal uitgangspunten om te komen tot een goed besluit. Dit nemen we mee in de besluitvorming die hierover te zijner tijd over zal plaatsvinden en nemen we daarom niet mee in dit akkoord.
	<u>(H4) Onderwijsinvesteringen expliciet borgen in begroting</u>	Dit wordt meegenomen in de begroting en vraagt geen aanpassing in het akkoord.

Gewoon VVD Maashorst	Wij ondersteunen het IHP en investeringen in onderwijs, maar stellen voor dat deze investeringen expliciet worden gekoppeld aan een realistische meerjarenbegroting.	
	<u>(H4) Veiligheid en leefbaarheid: versterken uitvoering boven beleid</u> Wij ondersteunen de veiligheidsambities, maar stellen voor meer focus op uitvoering en capaciteit (boa's, politiecapaciteit, handhaving) in plaats van vooral nieuwe overlegstructuren en programma's.	Wij volgen deze lijn en zijn van mening dat deze ook zo is opgenomen in ons akkoord (bijv. door extra capaciteit voor (jeugd)boa's).
	<u>(H4) Verkeersveiligheid in centra en verblijfsgebieden (toegevoegd)</u> Wij stellen voor expliciet op te nemen dat de gemeente inzet op het versterken van de verkeersveiligheid in centrumgebieden, winkelgebieden en andere drukke verblijfsgebieden. Daarbij is specifieke aandacht voor het gebruik van (elektrische) fietsen en fatbikes. De inzet richt zich op het terugdringen van gevaarlijk gedrag en het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid in de openbare ruimte, onder meer door gerichte handhaving, gedragsbeïnvloeding en passende inrichting van wegen en verblijfsgebieden.	Wij onderschrijven deze aanvulling volledig en nemen deze over in het akkoord. Zie hiervoor p.22.
	<u>(H4) Verenigingsleven en vrijwilligers: oog voor de veranderende praktijk</u> Het document onderstreept terecht het belang van vrijwilligers en verenigingen voor de leefbaarheid van onze gemeenschap. Wij missen echter aandacht voor de toenemende druk die op vrijwilligers rust. In de praktijk ervaren veel verenigingen dat vrijwilligerswerk steeds minder vrijblijvend is geworden. Om activiteiten, evenementen en bestuurlijke taken georganiseerd te krijgen, zien verenigingen zich regelmatig genoodzaakt leden of ouders van jeugdleden actief te verplichten of sterk aan te moedigen om taken op zich te nemen. Daarnaast worden vrijwilligers steeds vaker geconfronteerd met regelgeving, administratieve verplichtingen en verplichte opleidingen of certificeringen. Wij stellen daarom voor om expliciet aandacht te besteden aan het verminderen van onnodige regeldruk voor vrijwilligers en verenigingen en te onderzoeken hoe vrijwilligerswerk aantrekkelijk, toegankelijk en uitvoerbaar kan blijven voor toekomstige generaties.	We volgen de analyse die hier gemaakt wordt en zien ook de toenemende druk op vrijwilligers. Hier hebben wij in het akkoord de volgende woorden aan gegeven: "[...] zoeken we nadrukkelijk naar instrumenten waarmee we verenigingen en vrijwilligers kunnen ondersteunen, zodat zij deze functies kunnen blijven vervullen. Niet door alles over te nemen, maar door naast de verenigingen te staan met onze participatieadviseurs die meedenken." (p.19). Deze instrumenten kunnen gericht zijn op verminderen van regeldruk, maar ook op andere zaken waar vrijwilligers mee te maken krijgen. En vraagt dus geen aanpassing in het akkoord.
	<u>(H4) Kunst, cultuur en erfgoed: bredere blik op maatschappelijke en culturele dragers</u>	Wij volgen de Gewoon VVD in dat er veel meer organisaties zijn die een belangrijke bijdragen leveren

Gewoon VVD Maashorst	Wij waarderen de aandacht voor carnaval als een belangrijke traditie en onderdeel van het culturele erfgoed binnen onze gemeente. Tegelijkertijd constateren wij dat andere organisaties die een belangrijke bijdrage leveren aan de sociale en culturele samenhang binnen onze kernen nauwelijks of niet worden benoemd. Muziekverenigingen, harmonieën, fanfares, koren, scoutinggroepen en vergelijkbare verenigingen vervullen een belangrijke rol in de ontwikkeling van jeugd, het versterken van gemeenschapszin en het in stand houden van lokale tradities. Wij stellen voor deze organisaties nadrukkelijker te erkennen als waardevolle culturele en maatschappelijke dragers binnen onze gemeente. Daarnaast missen wij een duidelijke visie op de rol van bibliotheken. Bibliotheken zijn allang niet meer uitsluitend een plek om boeken te lenen, maar vervullen een belangrijke functie op het gebied van taalvaardigheid, educatie, digitale inclusie, ontmoeting en maatschappelijke participatie. Wij stellen daarom voor om de positie en betekenis van bibliotheken expliciet te benoemen binnen het hoofdstuk over kunst, cultuur en erfgoed.	aan de sociale en culturele samenhang in Maashorst. Daarom nemen we op dat muziekverenigingen, harmonieën, fanfares, koren, scoutinggroepen en vergelijkbare verenigingen een belangrijke rol vervullen in de ontwikkeling van jeugd, het versterken van gemeenschapszin en het in stand houden van lokale tradities. En dat wij deze organisaties erkennen als waardevolle culturele en maatschappelijke dragers binnen onze gemeente. Zie hiervoor p.21. De bibliotheek(functie) hebben wij als basisvoorziening voor elke kern opgenomen (p.16.), omdat wij ook hiervan het belang (h)erkennen.
	<u>(H5) Realistische regierol gemeente</u> Wij stellen voor expliciet vast te leggen dat de gemeente regie voert op woningbouw waar nodig, maar dat marktpartijen en corporaties een gelijkwaardige uitvoerende rol behouden binnen realistische kaders.	We vinden het belangrijk dat elke partij de juiste rol heeft en pakt, niet alleen in woningbouw. In het akkoord hebben wij onze eigen rol omschreven, maar ook wat we verwachten van andere partijen.
	<u>(H5) Actieve grondpolitiek met financiële randvoorwaarden</u> Wij ondersteunen actieve grondpolitiek als instrument om ruimtelijke ontwikkelingen en woningbouw mogelijk te maken. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk dat deze strategie wordt uitgevoerd binnen heldere financiële kaders, met aandacht voor risicobeheersing en de gevolgen voor de gemeentelijke begroting. Actieve grondpolitiek brengt financiële risico's met zich mee. Wij stellen daarom voor expliciet vast te leggen dat investeringen, grondverwerving en gebiedsontwikkelingen steeds worden getoetst op financiële haalbaarheid, risico's en het maatschappelijk rendement. Daarnaast vragen wij aandacht voor een evenwichtige uitgifte van bouw kavels. Grondbeleid zou zich niet uitsluitend moeten richten op grootschalige ontwikkelingen door projectontwikkelaars, maar ook ruimte moeten bieden aan particulier opdrachtgeverschap. Door kavels beschikbaar te houden voor individuele bouwers en lokale woningzoekenden	Investeringen, grondverwerving en gebiedsontwikkelingen worden al getoetst op financiële haalbaarheid, risico's en het maatschappelijk rendement. Dit wordt meegenomen in raadsbesluiten. Daarom achten wij het overbodig om op te nemen in het akkoord. We nemen wel op in het akkoord dat bij toekomstige grondexploitaties en woningbouwontwikkelingen ook de positie van particuliere kavelkopers wordt meegewogen, hoewel dit al praktijk is. Zie hiervoor p.25.

Gewoon VVD Maashorst	ontstaat meer diversiteit in het woningaanbod en krijgen inwoners meer mogelijkheden om zelf invulling te geven aan hun woonwensen. Wij stellen daarom voor expliciet op te nemen dat bij toekomstige grondexploitaties en woningbouwontwikkelingen ook de positie van particuliere kavelkopers wordt meegewogen.	
	<u>(H5) Geen stapeling van bouwverplichtingen</u> Wij stellen voor terughoudend te zijn met verplichtingen zoals vaste percentages biobased bouwen en verplichte collectieve woonvormen, en deze alleen toe te passen waar ze aantoonbaar haalbaar en betaalbaar zijn.	Wij hebben hier andere visie op en nemen deze suggestie daarom niet over. Wij zien het belang van duurzamer en biobased bouwen en van collectieve woonvormen als onderdeel van toekomstbestendig wonen. Betaalbaarheid en haalbaarheid zijn vaste randvoorwaarden bij elk project.
	<u>(H5) Welstandscommissie: zorgvuldige vervanging</u> Wij stellen voor dat het afschaffen van de welstandscommissie alleen kan als er een alternatief kwaliteitsborgingsinstrument wordt ingericht dat ruimtelijke kwaliteit en samenhang blijft bewaken.	We zijn voorstander van minder regels. De stedenbouwkundigen die plannen toetsen bewaken ook de kwaliteit van de plannen. Hiermee vinden we de welstandcommissie overbodig en gaan we niet mee in deze aanvulling.
	<u>(H5) Versnelling woningbouw: capaciteit eerst op orde</u> Wij ondersteunen versnelling, maar stellen voor expliciet te borgen dat uitbreiding van ambtelijke capaciteit en projectteams tijdelijk en doelgericht is, met duidelijke evaluatiemomenten.	Extra (tijdelijke) capaciteit moet ook meerwaarde hebben. We nemen over dat er een duidelijk evaluatiemoment ingevoegd wordt om te borgen dat de extra tijdelijke capaciteit doeltreffend wordt ingezet. Zie hiervoor p.26.
	<u>(H5) Mobiliteit: STOMP als richtinggevend principe</u> Wij stellen voor het STOMP-principe te hanteren als richtinggevend kader, maar niet als dwingend hiërarchisch principe dat in alle gevallen leidend is boven bereikbaarheid per auto.	Het STOMP-principe is conform het vastgestelde mobiliteitsbeleid wat op dit moment in uitvoering is. We blijven deze lijn volgen. Om deze reden nemen we de suggestie ook niet over.
	<u>(H5) Parkeernormen: maatwerk met realisme</u> Wij stellen voor parkeernormen niet generiek te verlagen, maar uitsluitend maatwerk toe te passen op basis van locatie, doelgroep en feitelijke bereikbaarheid, om parkeerdruk in woonwijken te voorkomen.	Deze suggestie volgen wij en nemen over in het akkoord dat we maatwerk toepassen, wanneer de parkeernorm ontoereikend blijkt. Dit doen we op basis van locatie en bereikbaarheid om ongewenste parkeerdruk in woonwijken te voorkomen. Zie hiervoor p.27.

Gewoon VVD Maashorst	<u>(H5) Snelle woningbouw zonder planstapeling</u> Wij ondersteunen versnelling, maar stellen voor het aantal pilots, experimenten en nieuwe instrumenten te beperken en eerst bestaande maatregelen volledig uitvoerbaar te maken.	We kunnen niet meegaan in deze gedane suggestie. Wij zijn van mening dat pilots en experimenten juist van belang zijn om (sneller) tot woningbouw te komen die passend is voor wat mensen in Maashorst nodig hebben.
	<u>(H6) Balans natuur, landbouw en recreatie expliciet borgen</u> Wij stellen voor expliciet vast te leggen dat natuurontwikkeling hand in hand gaat met landbouw, recreatie en ondernemerschap in het buitengebied, zodat geen van deze functies op voorhand wordt uitgesloten.	In het buitengebied zijn landbouw, recreatie en ondernemerschap belangrijk voor Maashorst. Dit samenspel hebben we geborgd in het akkoord: “In de levendige schil daaromheen is volop ruimte voor recreatie, ontmoeting en ondernemerschap met aantrekkelijke natuurpoorten, goede wandel- en fietsroutes, recreatief ondernemerschap en nieuwe verdienmodellen.” Zie hiervoor p. 27.
	<u>(H6) Geen absolute uitsluiting van functies in natuurkern</u> Wij stellen voor de formulering dat “landbouw niet thuishoort in de natuurkern” te vervangen door een meer gebiedsgerichte benadering waarbij maatwerk en samenwerking met agrariërs centraal staan.	Deze suggestie nemen wij niet over. De natuurkern is aangewezen binnen het natuurnetwerk. Onze visie is dat we in de toekomst geen landbouw meer willen in deze natuurkern. Samenwerking met agrariërs staat ook hierin bij ons centraal, zoals ook te lezen is in het akkoord.
	<u>(H6) Realistische normering bij bouw en ontwikkeling</u> Wij stellen voor de 3-30-300-richtlijn en andere maatlatten voor vergroening en klimaatadaptatie als richtinggevend te gebruiken, en niet als harde bindende norm bij alle ontwikkelingen.	De 3-30-300-richtlijn is richtinggevend, zo is het ook bedoeld in het akkoord. Maar wel een belangrijke stap in de vergroening van onze gemeente. Dat laat onverlet dat we aan de natuurherstelverordening moeten voldoen.
	<u>(H6) Stapeling van eisen aan ontwikkelaars beperken</u> Wij stellen voor terughoudend te zijn met het stapelen van eisen (groen, water, biobased, circulair), en per project te toetsen wat haalbaar en betaalbaar is.	We snappen de zorg over stapeling van eisen, maar deze suggestie nemen wij niet over. Veel eisen komen vanuit de Rijksoverheid en we houden ons aan de wet. Haalbaarheid en betaalbaarheid zijn vaste randvoorwaarden voor projecten.

Gewoon VVD Maashorst	<u>(H6) Actieve grondpolitiek natuur alleen met financieel kader</u> Wij ondersteunen strategische grondverwerving voor natuurverbindingen, maar stellen voor dit expliciet te koppelen aan een financieel kader en risicoanalyse voor de gemeentebegroting.	Een financieel kader en kanttekeningen/risico's zijn altijd onderdeel van een raadsvoorstel. Deze suggestie nemen wij daarom niet over.
	<u>(H6) Klimaatadaptatie: verplichting met uitvoerbaarheid</u> Wij ondersteunen klimaatadaptatie, maar stellen voor dat maatregelen in bestaande wijken alleen worden uitgevoerd waar technisch en financieel haalbaar, met prioritering per kern.	We volgen deze opmerking. Projecten moeten altijd technisch en financieel haalbaar zijn. Maar dit is onderdeel van de uitvoering en nemen we daarin mee.
	<u>(H6) Circulaire economie realistisch implementeren</u> Wij ondersteunen circulaire ambities, maar stellen voor deze te koppelen aan praktische uitvoerbaarheid en lasten voor ondernemers, zodat innovatie wordt gestimuleerd en niet afgeremd.	Wanneer innovaties niet praktisch uitvoerbaar zijn, gaan we daar vanzelfsprekend niet mee verder. Dit zien wij als een gezamenlijke ontdekkingsstocht met ondernemers en nemen we om deze reden niet op in het akkoord.
	<u>(H7) Economisch profiel: ruimte voor brede economische dynamiek</u> Wij stellen voor expliciet vast te leggen dat het economisch profiel van Maashorst ruimte biedt aan een brede mix van economische activiteiten, mits deze voldoen aan geldende wet- en regelgeving en bijdragen aan werkgelegenheid en leefbaarheid. De formulering dat bepaalde bedrijven “niet meer vanzelfsprekend ruimte hebben” achten wij te beperkend.	We snappen deze opmerking van Gewoon VVD Maashorst, maar daar hebben wij een andere politieke visie op. Schaarse ruimte en plek op het energienet in onze gemeente moeten gaan naar initiatieven die bijdragen aan Maashorst. Niet voor alle initiatieven is meer vanzelfsprekend ruimte. Daarom nemen wij deze suggestie niet over.
	<u>(H7) Selectiviteit bedrijvigheid: geen voorafgaande uitsluiting</u> Wij stellen voor de passage waarin wordt gesteld dat bedrijven die niet passen binnen het economisch profiel minder ruimte krijgen, te vervangen door een benadering waarin per initiatief een integrale afweging plaatsvindt op basis van ruimtelijke, economische en maatschappelijke impact.	Het is onze visie dat wij bedrijvigheid dat Maashorst versterkt actief willen aantrekken, in plaats van afwachten welke initiatieven naar ons toekomen. Daarin willen wij niet proactief zijn en nemen om die reden deze suggestie niet over.
	<u>(H7) Energie en netcongestie: haalbaarheid en uitvoerbaarheid centraal</u> Wij ondersteunen de aanpak van netcongestie, maar stellen voor maatregelen zoals selectie van bedrijven op energieverbruik en maatschappelijke meerwaarde nadrukkelijk te koppelen aan uitvoerbaarheid, juridische houdbaarheid en regionale afstemming.	Initiatieven, plannen en beleid moeten altijd uitvoerbaar en juridisch houdbaar zijn. Deze aanscherping nemen wij niet over, want dit is onderdeel van de uitvoering.

Gewoon VVD Maashorst	<u>(H7) Vergunningverlening bedrijven: zorgvuldige afweging zonder normering op “meerwaarde”</u> Wij stellen voor de zin “selectiever in het verlenen van vergunningen aan bedrijven die veel energie vragen maar weinig maatschappelijke meerwaarde bieden” te schrappen of te vervangen door een toets op basis van objectieve en juridisch houdbare criteria.	Het is onze visie dat wij bedrijvigheid dat Maashorst versterkt actief willen aantrekken, in plaats van afwachten welke initiatieven naar ons toekomen. Daarin willen wij niet proactief zijn en nemen om die reden deze suggestie niet over.
	<u>(H7) Energiehubs en batterijopslag: geen verplichtend karakter</u> Wij stellen echter voor deze ontwikkelingen te benaderen als stimulerend beleid en pilotontwikkeling, en niet als een standaard of verplicht uitgangspunt bij alle nieuwe gebiedsontwikkelingen. De keuze voor een specifieke energieoplossing moet afhankelijk blijven van de lokale situatie, technische haalbaarheid, draagvlak en kosten-batenafweging. Daarnaast vragen wij aandacht voor technologische diversiteit binnen het duurzaamheidsbeleid. Ondersteuning en stimuleringsregelingen richten zich vaak op zonnepanelen, terwijl ook andere innovatieve en kleinschalige oplossingen kunnen bijdragen aan duurzame energieopwekking. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kleinschalige windtoepassingen, zoals windwakkels, en andere innovatieve technieken die passend zijn binnen de lokale omgeving. Hierover moeten we nadenken deze te subsidiëren. Wij stellen daarom voor om stimuleringsregelingen waar mogelijk technologie-neutraal vorm te geven, zodat innovatieve duurzame oplossingen een eerlijke kans krijgen naast meer traditionele vormen van energieopwekking.	We begrijpen de opmerking dat energieoplossingen moeten passen bij de lokale situatie, technische haalbaarheid, draagvlak en kosten-batenafweging. Echter, op dit moment kunnen wij niet meer om energieplanologie heen, daarom kunnen wij deze suggestie niet overnemen. Ook subsidiëren voor alternatieve kleinschalige oplossingen nemen wij niet op in het akkoord, omdat dit al mogelijk is.
	<u>(H7) Inkoop- en aanbestedingsbeleid: proportionaliteit borgen</u> Wij ondersteunen duurzaam en lokaal inkopen, maar stellen voor expliciet vast te leggen dat dit gebeurt binnen de kaders van proportionaliteit, mededingingsrecht en Europese aanbestedingsregels.	Ons inziens is dit onderdeel van de uitvoering. Inkoop en aanbesteding zijn altijd gebonden aan verschillende kaders, zoals de Europese aanbestedingsregels. Daarom wordt niet meegenomen in het akkoord.
	<u>(H7) Agrofood en landbouwtransitie: ontwikkelrichting in plaats van sturend uitsluitingsbeleid</u> Wij ondersteunen de ambitie om te werken aan een toekomstbestendige landbouwsector. Daarbij vinden wij het belangrijk dat de landbouwtransitie wordt vormgegeven in samenwerking met de agrarische sector en gebaseerd is op innovatie, ondernemerschap en vrijwillige ontwikkeling.	Wij volgen de suggestie om de nadruk te leggen op het voeren van een continue dialoog met agrariërs en ketenpartners omdat duurzame veranderingen eerder bereikt worden door met elkaar in gesprek te blijven in plaats van over elkaar te spreken. Dit nemen wij op in het samenwerkingsakkoord.

Gewoon VVD Maashorst	Wij stellen voor om de nadruk te leggen op het voeren van een continue dialoog met agrariërs en ketenpartners. Duurzame veranderingen worden immers eerder bereikt door met elkaar in gesprek te blijven dan door over elkaar te spreken. De kennis en praktijkervaring van ondernemers zijn daarbij onmisbaar voor het ontwikkelen van realistisch en uitvoerbaar beleid. Daarnaast vragen wij aandacht voor een zorgvuldig gebruik van terminologie. In het document worden begrippen rondom gewasbescherming en bestrijdingsmiddelen niet altijd scherp onderscheiden, terwijl deze termen in de praktijk en wetgeving verschillende betekenissen kunnen hebben. Heldere definities dragen bij aan een evenwichtige en feitelijke discussie. Tot slot adviseren wij om ontwikkelingen in de landbouw zoveel mogelijk te benaderen vanuit feiten, uitvoerbaarheid en haalbaarheid. Ambities op het gebied van duurzaamheid zijn belangrijk, maar dienen steeds te worden afgewogen tegen de economische realiteit van agrarische bedrijven, voedselproductie en de leefbaarheid van het buitengebied. Wij vinden het daarom onwenselijk om bepaalde teelten of bedrijfstvormen op voorhand te ontmoedigen of uit te sluiten, zonder dat hiervoor een objectieve en onderbouwde afweging heeft plaatsgevonden. Wij stellen voor de landbouwtransitie nadrukkelijk te richten op innovatie, kennisontwikkeling, vrijwillige stappen en samenwerking met agrariërs, waarbij ruimte blijft voor verschillende bedrijfsmodellen en ontwikkelrichtingen.	Ook volgen wij de suggestie om de ontwikkelingen in de landbouw zoveel mogelijk te benaderen vanuit feiten. Ook dit nemen wij op in het samenwerkingsakkoord. We zijn tegen het stapelen van regels, wel moeten we voldoen aan landelijk beleid. Dat is niet vrijblijvend. Tegelijkertijd zijn we het er mee eens om de landbouwtransitie nadrukkelijk te richten op innovatie, kennisontwikkeling, vrijwillige stappen en samenwerking met agrariërs, waarbij ruimte blijft voor verschillende bedrijfsmodellen en ontwikkelrichtingen. Deze nemen wij dan ook over. Zie hiervoor pagina 34 en 35.
	<u>(H7) Rol gemeente: faciliterend in plaats van sterk sturend</u> Wij zien de rol van de gemeente primair als faciliterend en mogelijk makend. Initiatief en ondernemerschap liggen in de eerste plaats bij ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties. De gemeente dient daarom terughoudend te zijn in een rol als selecterende poortwachter. Wij vragen aandacht voor de gevolgen van het voorgestelde beleid voor dag- en weekendrecreatie. Het mag niet zo zijn dat recreatieve ontwikkelingen onbedoeld worden beperkt. Daarbij verdient een constructieve dialoog met ondernemers de voorkeur boven een benadering die uitgaat van beperkingen of uitsluiting.	We volgen de lijn dat de gemeente primair facilitair en mogelijk makend is. Dat hebben wij ook opgenomen in ons akkoord. Daarbij herkennen wij ons niet in de omschreven rol als selecterende poortwachter. Wij kunnen ons helemaal vinden in de omschreven ambitie van Gewoon VVD om Maashorst op de kaart te zetten breder te formuleren met aandacht voor aantrekkelijkheid, leefbaarheid, recreatie en economische vitaliteit. En nemen deze over in het akkoord. Zie hiervoor p.36.

Gewoon VVD Maashorst	Daarnaast vinden wij het belangrijk dat samenwerking niet beperkt blijft tot bestaande partijen of platforms. Ook nieuwe initiatieven en andere organisaties moeten ruimte krijgen om bij te dragen aan de ontwikkeling van Maashorst. Tot slot stellen wij voor de ambitie om ‘Maashorst op de kaart te zetten’ breder te formuleren, met aandacht voor aantrekkelijkheid, leefbaarheid, recreatie en economische vitaliteit.	
	<u>(H8) Werken vanuit de bedoeling: binnen wettelijke en democratische kaders</u> Wij stellen voor expliciet vast te leggen dat “werken vanuit de bedoeling” altijd plaatsvindt binnen de grenzen van wet- en regelgeving, vastgestelde beleidskaders en democratische besluitvorming door de raad. Afwijken van kaders kan uitsluitend na expliciete besluitvorming.	Werken volgens de bedoeling vraagt soms om tegen de lijntjes aan te kleuren. Dit gaat niet buiten de grenzen van wet- en regelgeving, vastgestelde beleidskaders en besluitvorming van de raad, maar zoekt wel expliciet de ruimte op. Daarbij draait het om ondernemend en lef, twee van onze kernwaarden. Bijvoorbeeld, agronatuurwonen is op dit moment lastig binnen de huidige wettelijke kaders, maar is wel iets wat wij als toekomstrichting denkbaar vinden.
	<u>(H8) Afwijken van kaders: niet in de uitvoering maar via de raad</u> Wij stellen voor de formulering waarin ruimte wordt geboden om “soms af te wijken van bestaande kaders en afspraken” te vervangen door een passage waarin wordt benadrukt dat afwijkingen uitsluitend via bestuurlijke besluitvorming en raadsbesluiten plaatsvinden.	We begrijpen de wens om via de raad af te wijken van kaders. Dat kan alleen niet altijd, maar hangt af van waar de bevoegdheid tot besluitvorming ligt en wordt daarom niet overgenomen.
	<u>(H8) AI en digitalisering: mensgerichte dienstverlening als uitgangspunt</u> Wij ondersteunen digitalisering, maar stellen voor expliciet vast te leggen dat digitale dienstverlening ondersteunend is en dat fysieke en telefonische dienstverlening gelijkwaardig beschikbaar blijft, zonder afhankelijkheid van technologie als vervanging van menselijk contact.	Wij zijn het helemaal eens met deze suggestie. Daarom hebben we al opgenomen in het akkoord: “Digitalisering biedt volop kansen voor onze gemeentelijke dienstverlening, maar mag nooit een drempel worden. We blijven altijd een menselijk alternatief bieden naast onze digitale dienstverlening.” (p.14) En “digitale dienstverlening staat voorop, AI kan daarbij helpen. Telefonische en persoonlijke dienstverlening aan de balie blijft voor wie dat wenst of nodig heeft.” (p. 35).

Gewoon VVD Maashorst	<u>(H8) Innovatiebudget: financiële beheersbaarheid en toetsing vooraf</u> Wij stellen voor het structureel innovatiebudget te koppelen aan vooraf vastgestelde doelen, evaluatiemomenten en financiële kaders, zodat investeringen aantoonbaar bijdragen aan effectiviteit en doelmatigheid.	Wij volgen deze suggestie, het toekennen van budget kan nooit zonder vastgestelde kaders. Dit nemen we mee als uitgangspunt in de uitvoering en nemen we daarom niet op in het akkoord.
	<u>(H8) Regionale lobby en strategische agenda: democratische verankering</u> Wij stellen voor de strategische en lobbyagenda in de regio jaarlijks ter kennisname en bespreking aan de raad voor te leggen, zodat de raad grip houdt op de regionale positionering van Maashorst.	Deze suggestie volgen wij grotendeels. Echter, de strategie is gericht op de langere termijn en zal niet jaarlijks besproken hoeven worden. Daarom nemen we dit over met “om het jaar” als aanpassing, in plaats van jaarlijks. Zie hiervoor p.38.
	<u>(H8) Financieel beleid: begrotingsdiscipline en structureel evenwicht</u> Wij ondersteunen een sluitende begroting, maar stellen voor expliciet vast te leggen dat incidentele inzet van reserves alleen mogelijk is bij concrete, tijdelijke projecten met aantoonbaar structureel sluitend vervolg.	Deze suggestie volgen wij niet omdat wij daar een andere visie op hebben. Deze aanscherping wordt niet overgenomen.
	<u>(H8) OZB en lastenontwikkeling: duidelijke kaders</u> Wij stellen voor expliciet vast te leggen dat de onroerendezaakbelasting (OZB) gedurende deze bestuursperiode niet wordt verhoogd, behoudens inflatiecorrectie zoals technisch noodzakelijk. Structurele of extra verhogingen van de OZB als dekking voor begrotingstekorten of beleidsintensivering worden uitgesloten. Indien aanvullende financiële middelen nodig zijn, dient dit te worden opgevangen door herprioritering binnen de bestaande begroting, efficiencymaatregelen of externe financiering.	We snappen de wens om een extra verhoging van de OZB bij voorbaat uit te sluiten. Ook wij vinden het zeer onwenselijk om de OZB extra te verhogen. Echter, hier willen wij onszelf op voorhand niet op vastzetten. We weten immers niet wat er komende vier jaar kan gebeuren. Het feit blijft dat wij eerst naar interne bezuinigingen, extra externe financiering, publiek-private samenwerking en innovatie kijken. OZB stijgt mee met inflatie en een extra verhoging is géén automatisme.
	<u>(H8) Bezuinigen en externe financiering: geen automatisme maar integrale afweging</u> Wij stellen voor vast te leggen dat het zoeken naar bezuinigingen, subsidies en externe financiering altijd onderdeel is van een integrale afweging per beleidsopgave, en geen vooraf vaststaand stappenplan.	Dit is onderdeel van uitvoering en wordt daarom niet opgenomen in het samenwerkingsakkoord.
	<u>(H8) Aanvullend aandachtspunt: regionale economische samenwerking</u> Wij missen in dit hoofdstuk aandacht voor regionale economische samenwerking. Veel economische vraagstukken, zoals arbeidsmarkt, onderwijs, bereikbaarheid, recreatie en vestigingsklimaat, spelen zich niet uitsluitend binnen de gemeentegrenzen af.	Deze aanvulling volgen wij en zou onderdeel moeten zijn van het akkoord. Wij scherpen de economische samenwerking aan in het stuk. Zie hiervoor p.38.

Gewoon VVD Maashorst	Wij stellen daarom voor expliciet aandacht te besteden aan samenwerking met omliggende gemeenten, ondernemersorganisaties, onderwijsinstellingen en regionale partners. Een sterke regionale positie draagt bij aan een aantrekkelijk ondernemersklimaat en versterkt de economische ontwikkeling van Maashorst.	
	<u>(Algemeen) Taal en definities</u> Wij constateren dat in dit samenwerkingsdocument verschillende begrippen worden gebruikt voor partijen binnen het maatschappelijk veld, zoals maatschappelijke organisaties, maatschappelijke partners, vrijwilligersorganisaties, verenigingen en sportverenigingen. Deze termen worden op diverse plaatsen door elkaar gebruikt, zonder dat steeds duidelijk is of daarmee dezelfde groep organisaties wordt bedoeld. Wij verzoeken daarom om meer uniformiteit in de gehanteerde terminologie en waar nodig een begrippenkader of definities op te nemen. Een gezamenlijk begrip van de gebruikte begrippen draagt bij aan de leesbaarheid van het document, voorkomt interpretatieverschillen en zorgt voor een heldere uitvoering van de gemaakte afspraken. Daarnaast vinden wij het van belang dat duidelijk is welke organisaties, initiatieven en verenigingen onder de verschillende definities vallen. Op die manier wordt voorkomen dat bepaalde maatschappelijke partijen, vrijwilligersinitiatieven of verenigingen onbedoeld buiten de samenwerking of besluitvorming vallen. Helderere definities dragen daarmee niet alleen bij aan duidelijkheid, maar ook aan een inclusieve en zorgvuldige benadering van alle betrokken partijen.	Het akkoord is een richtinggevend document, in de verdere uitvoering zullen wij aandacht schenken aan de gebruikte terminologie. Hier mag geen onduidelijkheid over bestaan.
	<u>(Algemeen) Ambities en uitvoerbaarheid</u> Wij constateren dat in dit samenwerkingsdocument verschillende begrippen worden gebruikt voor partijen binnen het maatschappelijk veld, zoals maatschappelijke organisaties, maatschappelijke partners, vrijwilligersorganisaties, verenigingen en sportverenigingen. Deze termen worden op diverse plaatsen door elkaar gebruikt, zonder dat steeds duidelijk is of daarmee dezelfde groep organisaties wordt bedoeld. Wij verzoeken daarom om meer uniformiteit in de gehanteerde terminologie en waar nodig een begrippenkader of definities op te nemen. Een gezamenlijk begrip van de gebruikte begrippen draagt bij aan de leesbaarheid van het document, voorkomt interpretatieverschillen en zorgt voor een heldere uitvoering van de gemaakte afspraken.	Het 'hoe' van het samenwerkingsakkoord (de route) wordt uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma en in de specifieke projecten die hieruit voortvloeien. Het samenwerkingsakkoord is er om de koers voor de komende vier jaar uit te stippelen.

Gewoon VVD Maashorst	Daarnaast vinden wij het van belang dat duidelijk is welke organisaties, initiatieven en verenigingen onder de verschillende definities vallen. Op die manier wordt voorkomen dat bepaalde maatschappelijke partijen, vrijwilligersinitiatieven of verenigingen onbedoeld buiten de samenwerking of besluitvorming vallen. Heldere definities dragen daarmee niet alleen bij aan duidelijkheid, maar ook aan een inclusieve en zorgvuldige benadering van alle betrokken partijen. Wij vinden dat een samenwerkingsakkoord niet alleen richting moet geven aan de gewenste ontwikkeling van Maashorst, maar ook inzicht moet bieden in de route daar naartoe.	
	<u>(Algemeen) Bestuurlijke organisatie</u> Daarbij plaatsen wij ook een principiële kanttekening bij de bestuurlijke organisatie zoals die nu wordt voorgesteld. De keuze om te groeien van vijf naar zes fulltime wethouders vraagt om een heldere onderbouwing in relatie tot de opgaven, de effectiviteit van het bestuur en de financiële consequenties voor de organisatie. In een periode waarin juist wordt gesproken over financiële discipline en het “halen van lucht uit de begroting”, past een uitbreiding van het bestuurlijk apparaat niet vanzelfsprekend binnen diezelfde lijn. Wij missen die expliciete afweging in het akkoord.	Zoals eerder aangegeven zien wij dit anders. De opgaven waar gemeenten voor staan worden steeds groter en complexer. Tegelijkertijd neemt het aantal taken en verantwoordelijkheden vanuit het Rijk toe. Wij willen daarom investeren in uitvoeringskracht en bestuurlijke slagkracht. We willen zichtbaarder zijn in onze dorpen en wijken. Meer aanwezig zijn bij inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Minder achter een bureau, meer in gesprek met de samenleving. Daarnaast willen we onze positie in de regio versterken. We willen actief deelnemen aan regionale samenwerkingen, invloed uitoefenen op ontwikkelingen die voor Maashorst belangrijk zijn en onze belangen stevig vertegenwoordigen richting provincie, regio en Rijk. Ook vinden wij het belangrijk om te investeren in een sterke gemeenteraad. Goede besluitvorming vraagt immers om een krachtig samenspel tussen college en raad. Dit loopt als rode draad door het samenwerkingsakkoord.
	<u>(Algemeen) Financiële en democratische kaders</u> Wij zien een duidelijke rode draad in onze inbreng: beleid moet niet alleen ambitieus zijn, maar vooral realistisch, uitvoerbaar en financieel verantwoord. De gemeente moet betrouwbaar zijn in wat zij belooft, en voorspelbaar in wat zij kan waarmaken. Dat vraagt om	We onderschrijven het punt dat de plannen realistisch, uitvoerbaar en financieel verantwoord zijn. In de uitwerking wordt hier aandacht aan geschonken.

	duidelijke keuzes, prioritering en het voorkomen van stapeling van ambities zonder voldoende dekking of capaciteit. Daarnaast vinden wij het essentieel dat de gemeenteraad niet alleen vooraf betrokken wordt, maar ook daadwerkelijk grip kan houden op de uitvoering, de financiële kaders en de regionale positionering van Maashorst. Democratische controle is geen sluitstuk, maar een voorwaarde voor goed bestuur. Onze inzet is constructief en gericht op samenwerking. Dat kan alleen wanneer het akkoord voldoende ruimte laat voor realisme, uitvoerbaarheid en financiële discipline. Op een aantal onderdelen is dat nu nog onvoldoende geborgd.	
SP SP	<u>AI</u> Vergeet alsjeblieft niet de ouderen en mensen die digitaal niet vaardig zijn uit het oog doordat we efficiëntie nastreven, zo ook niet de inwoners die menselijk contact wensen te hebben. De SP is ook van mening dat de tool AI niet de beslissingen mag nemen, de desbetreffende verantwoordelijke persoon hoort altijd de eindverantwoordelijkheid te dragen en te nemen. Hiermee willen we voorkomen dat er klachten of misverstanden gaan ontstaan.	Het menselijk alternatief in dienstverlening vinden wij zeker belangrijk, voor ouderen en andere mensen die niet digitaal vaardig zijn, of die gewoon een persoon willen spreken. Daarom hebben we het volgende opgenomen in het akkoord: “Digitalisering biedt volop kansen voor onze gemeentelijke dienstverlening, maar mag nooit een drempel worden. We blijven altijd een menselijk alternatief bieden naast onze digitale dienstverlening.” (p.14) En “digitale dienstverlening staat voorop, AI kan daarbij helpen. Telefonische en persoonlijke dienstverlening aan de balie blijft voor wie dat wenst of nodig heeft.” (p. 35). De passage over dat AI-tools niet de beslissing mag nemen, maar dat de verantwoordelijk persoon altijd de eindverantwoordelijkheid draagt en neemt, nemen wij over in het akkoord. (p.37).
	<u>Paragraaf over de raad</u> ‘We benaderen de raad als een actieve partner’, naar onze mening is de raad het hoogste orgaan binnen de gemeenten en werkt het college namens de gehele raad. Het zal niet	We begrijpen dat dit zo gelezen wordt en dat is uiteraard niet de bedoeling geweest. De gemeenteraad is het hoogste orgaan. We passen deze zin aan naar: We vinden een goede samenwerking tussen het college

SP	verkeerd bedoeld zijn maar er spreekt wel een vorm van machtsverhouding uit wat wij betreuren en de samenwerking niet bevordert.	en de gemeenteraad van belang. De raad is het hoogste orgaan in het gemeentebestuur en daarom is het belangrijk dat ze goed aan de voorkant meegenomen worden in belangrijke opgaven. Zie hiervoor p.6.
	<u>Participatie</u> Wij zijn verheugd dat de klankbordgroep participatie doorgang krijgt in onze nieuwe raad. De SP is van mening dat doorontwikkeling hiervan belangrijk is. De hoogste beslisbalken uit de participatieladder worden nog niet of niet voldoende ingezet en daar zouden we graag vooruitgang in willen zien. Dit kan door meer te gaan experimenteren bijvoorbeeld door meerdere pilots op onderwerpen aan te gaan zodat mensen mee kunnen beslissen. Het burgerberaad juichen we zeker toe maar hier komen we niet tot de hoogste beslisbalk van de participatieladder, meebeslissen.	We begrijpen de wens van doorontwikkeling van participatie. Deze suggestie nemen we echter niet over. De komende periode gaan we bekijken welke vormen van participatie verder vorm kunnen krijgen in de uitvoering, conform het vastgestelde participatiebeleid en de participatiebevordering.
	<u>Herinrichting van de markt in Uden</u> De SP zou graag zien dat dit gegeven in overleg met de centrumondernemers en de bewoners van dit gebied gaat middels een participatie traject.	We volgen deze wens. Dit is onderdeel van de uitvoering. Bij dergelijke projecten wordt altijd een participatietraject ingezet, dat zal ook deze keer het geval zijn. Hierom nemen we het niet mee in het akkoord.
	<u>Sociale cohesie, samenredzaamheid</u> De SP hecht grote waarden aan sociale cohesie in buurten en wijken van alle kernen. Individualisme viert tot nu toe nog steeds zijn hoogtijdagen en dit is nog meer van toepassing in grotere kernen zoals de kern Uden. Er is in de praktijk nog veel nodig om dit gegeven om te buigen daarom zal er nog het nodige geïnvesteerd moeten worden. De kern Uden heeft op dit onderwerp meer zorg dan de andere kernen omdat het een andere problematiek kenmerkt. Het individualistische karakter van grotere kernen kunnen we waarnemen b.v. dat inwonersplattvormen niet tot stand komen in bepaalde wijken of buurten van Uden. Daardoor is het van groot belang dat in alle wijken in Uden wijkgebouwen/ MFA's gerealiseerd gaan worden. Zeker in de wijken waar veel sociale woningbouw aanwezig is, in de volksmond arbeiderswijken genoemd. Wij lezen in het samenwerkingsakkoord ook dat het beleid erop gestuurd is om mensen in hun kracht te zetten en dat is een mooi uitgangspunt. Zeker als wij dit als samenleving kunnen gaan bereiken. Helaas is het niet voor iedereen mogelijk om in zijn of haar kracht te komen en daar moeten we ook oog voor behouden zeker voor onze jongeren die in een	We begrijpen de wens van SP om de sociale cohesie in wijken te waarborgen in onze wijken en dorpen. We nemen daarom in het akkoord op: Het is belangrijk voor de leefbaarheid dat er in wijken en kernen gestreefd wordt naar een evenwichtige bevolkingsopbouw. Denk daarbij aan een evenredige verdeling van inwoners qua leeftijd, sociaaleconomische status en statushouders. Zie hiervoor p.24.

SP	problematische thuissituatie verkeren, omgevingsinvloeden die negatief uitwerken of door een medische aandoening. Daarom is de uitvoering van de gemeente des te belangrijker als dit niet mocht lukken. Woningcorporaties behoren ook hun verantwoordelijkheid te nemen maar als dat onvoldoende of niet op de juiste manier gebeurt hebben wij als raad te weinig zeggenschap. B.v. het slopen van wijken of buurten vooral in de kern Uden zorgt er juist voor dat de sociale cohesie uit een wijk verdwijnt. Zo ook het plaatsen van allerlei speciale groepen in de sociale woningen o.a. statushouders die de taal niet of bijna niet vaardig zijn, mensen uit de GGZ instellingen, verwarde personen, eenzame inwoners, mensen zonder netwerk ect... Voor deze wijken is echt meer aandacht nodig om de sociale cohesie te waarborgen daarom vragen wij voor deze wijken en buurten meer aandacht. (Zorg)buurthuizen kunnen wel sterk bijdragen aan de sociale cohesie. Voor de SP zou het wenselijk zijn om dit mee te nemen in het samenwerkingsakkoord voor meerdere wijken en kernen. Het bevorderen van de sociale cohesie sluit dan ook goed aan bij onze volgende punten.	
	<u>Wijkgebouwen/dorpshuizen/ MFA's</u> Wij zijn verheugd dat Uden Zuid een pilot heeft t.a.v. een MFA en als deze positief wordt bevonden een doorgang kent. Maar b.v. Hoevenseveld heeft met haar vele duizenden inwoners nog geen accommodatie en juist in deze wijk zou dat erg belangrijk zijn. Als we willen gaan bouwen aan een samenleving van samenredzaamheid zal er ook een fundering moeten worden aangebracht anders zal het bouwwerk snel om vallen. Wij vragen dan hier ook extra aandacht voor. Wijkgebouwen/ dorpshuizen/ MFA's hebben een belangrijke functie als we het beleid van de 'sterke sociale basis' willen uitvoeren. Deze wijkgebouwen/ dorpshuizen/ MFA's zouden ook een honk voor de jeugd kunnen herbergen als het goed wordt ingericht, ook dit zou in onze ogen niet verkeerd zijn gelet op de huidige problematiek van jongeren. Als wij dit goed inrichten ontstaat er een betere kans op samenredzaamheid maar dit ontstaat niet omdat wij dit willen, hiervoor moet geïnvesteerd worden. Zo ook kunnen (zorg)buurthuizen hier een sterke bijdrage aan leveren.	We zijn het met de SP eens dat wijkgebouwen/dorpshuizen/MFA's een belangrijke functie hebben voor de cohesie in een wijk of kern en voor het beleid van de 'sterke sociale basis'. We kijken daarbij nadrukkelijk naar de behoeften van elke wijk of kern om te bezien welke voorzieningen daar nodig zijn en passen bij de wensen en behoeften van de inwoners. Dat geldt ook voor de wijk Hoevenseveld. De suggestie om specifiek deze wijk in het akkoord te benoemen is daarom niet nodig.
	<u>Huisvestingsverordening</u> De SP betreurt het dat er geen huisvestingsverordening is opgenomen in het samenwerkingsakkoord. Juist dit lokaal reglement kan er voor zorgen hoe schaarse en betaalbare woonruimte (zoals sociale huurwoningen) wordt verdeeld. Hierin staan de regels over o.a. wachtlijsten, voorrangscategorieën, kamerverhuur of woningvorming. Urgentieregeling is ook belangrijk voor o.a. mantelzorgers of slachtoffers van huiselijk	We nemen de suggestie over het belang van een huisvestingsverordening graag over. In het akkoord nemen wij hiervoor de volgende tekst op: Per 1 juli 2027 heeft de gemeente Maashorst een regionaal afgestemde huisvestingsverordening. Zie hiervoor p.24 en 25.

	geweld. De gemeente kan ook nog andere groepen aan de urgentieregeling toevoegen. Maar ook is het van belang dat mensen in hun eigen dorp of wijk kunnen doorstromen. Een sociale binding kan voor 50% geregeld worden door een huisvestingsverordening. Als een woningcorporatie aangeeft seniorenwoningen te bouwen in wijken of kernen om de doorstroom van eengezinswoningen te bevorderen krijgen deze bewoners geen voorrang in hun eigen wijk of kern terwijl dit wel gepretendeerd wordt. Als we deze verordening niet opnemen bepaald de verhuurder hoe de sociale huurwoningen worden verdeeld. Daarom hecht de SP groot belang bij een huisvestingsverordening. In de praktijk zien we dat prestatieafspraken niet afdoende zijn gebleken.	
	<u>Bouwen aan morgen</u> De SP heeft gelezen dat hoogbouw en verstedelijking en inbreiding zoals slopen van sociale huurwoningen in de kern Uden plaatsvindt en in de andere kernen gebouwd wordt naar behoefte. De SP vindt dat de te renoveren woningen niet gesloopt zouden moeten worden. Ten eerste voor de achteruitgang van de sociale cohesie in buurten en de emotionele schade die daarmee aangebracht kan worden. Ten tweede is dit niet milieubewust, hierover zijn al vele rapporten verschenen. Ten derde houden we hiermee geen historische kern meer over. Daarnaast wil de SP voorkomen dat de kern Uden niet het afvoerputje van de wooncrises wordt. Wij zouden graag zien dat het percentage van 30% voor de sociale woningbouw wordt verhoogd totdat de tekorten zijn weggewerkt.	Het verzoek van de SP om op te nemen dat te renoveren woningen niet gesloopt moeten worden kunnen we niet overnemen in het akkoord. Het is per project afhankelijk welke afweging gemaakt wordt. Deze afweging maken we altijd met de grootste zorgvuldigheid. Ook de suggestie om het percentage aan sociale woningbouw van 30% te verhogen kunnen we niet overnemen. We benoemen in het akkoord bewust de Regionale woondeal, waar minimaal 30% sociale huur. Waar mogelijk hanteren we een hoger percentage.
SP	<u>Bestaanszekerheid</u> Wij zijn verheugd dat de norm van 120% van het sociaal minimum verhoogd wordt naar 130%, wij pleiten hier al jaren voor en naar grote tevredenheid is het dan nu zo ver, chapeau. Er wordt in het samenwerkingsakkoord juist geconstateerd dat de kloof tussen arm en rijk groter wordt. Inderdaad is armoede geen persoonlijk falen maar een probleem waar we samen de schouders onder moeten zetten. Daarom is snel signaleren goed maar wij zouden graag ook zien dat het vervolgtraject sneller verloopt zodat mensen niet jaren in deze afhankelijke situatie blijven zitten maar weer toekomst perspectief hebben. De SP zou dan ook graag zien dat we de schuldhelpverlening niet meer uit handen geven aan bedrijven die er een winstoogmerk op hebben maar dit bij de gemeente onderbrengen. Er wordt nog steeds misbruik gemaakt van personen met schulden. De opbrengsten die deze bedrijven behalen zijn groter dan de gezamenlijke schuldenproblematiek tezamen en hierdoor bestaat	De suggestie van de SP om de schulphulpverlening bij de gemeente onder te brengen kunnen wij niet overnemen. Daar waar het gaat om de constatering dat de kloof tussen arm en rijk groter wordt nemen wij de suggestie van de SP over en zullen we in het akkoord toevoegen dat we daarbij inzetten op het verkleinen van de sociaal economische (gezondheids)verschillen. Zie hiervoor p.11.

	de mogelijkheid dat ze de mensen blijven gijzelen in deze situatie. Hopelijk hebben we allen wat geleerd van de affaire in 2022 n.a.v. een frauduleuze bewindvoerder in onze gemeente. Het doel zou ook moeten zijn om mensen snel uit de armoede te krijgen, dat is ook onze verantwoordelijkheid. Zo ook willen wij extra aandacht vragen voor organisaties die inwoners willen ondersteunen die in armoede leven zoals Quiet. Zo'n organisaties kunnen met al hun goede bedoelingen juist een emotionele kloof tussen arm en rijk slaan. Het moet niet zijn doel voorbij schieten.	
	<u>Inclusie</u> Een Nederlandse samenleving, zo ook in onze gemeenten, is ondenkbaar zonder diversiteit. Of het nu over man/ vrouw verhoudingen gaat, een beperking hebt, een andere geloofsovertuiging hebt, een ander huidskleur of geaardheid hebt, niemand mag slachtoffer van discriminatie, uitsluiting of geweld worden. De SP verzet zich tegen elke vorm hiervan. Gelijke rechten zijn nodig en zeer belangrijk zodat iedereen mee kan doen en daardoor een bijdragen aan onze samenleving kan leveren. In het stuk over inclusie lezen we enkel dat mensen met een beperking mee moeten kunnen doen en daar staan wij volledig achter maar inclusie houdt meer in dan dit alleen. Toiletvoorzieningen vinden wij ook zéér belangrijk maar breid dit hoofdstuk uit. B.v. dat we meer aandacht besteden aan de transgenderzorg, de LHBTI+ gemeenschap, pestprotocollen op scholen ect. dit is immers in de wet opgenomen.	We onderschrijven het belang van diversiteit in onze samenleving en bedoelen, in de paragraaf over inclusie, daarom ook niet dat het hier enkel om mensen met een beperking zou gaan. We nemen deze suggestie van de SP over en zullen de tekst op over inclusie daarom als volgt aanpassen: Iemands afkomst, geslacht, geaardheid of beperking mag nooit een drempel zijn om aan de samenleving deel te nemen. Zie hiervoor p.14.
	<u>Inkomsten van oud papier voor het verenigingsleven</u> Wij als SP zouden graag zien dat het ophalen van het oud papier in handen blijft van de verenigingen. Gemeente Meierijstad heeft sinds 2 juni 2026 hun beleid weer terug gedraaid zodat de verenigingen weer het oud papier ophalen, laten wij hiervan leren.	Het ophalen van oud papier door verenigingen staat onder druk. Net als de SP volgen wij met interesse de ontwikkelingen wat betreft de inzameling van afval en oud papier in de regio. We nemen de suggestie om te leren van de ervaringen van onze buurgemeenten daarom ook over in het akkoord. We kijken daarbij ook naar de behoeften van onze inwoners, ondernemers, verenigingsleven en scholen en gaan met hen in gesprek. Zie hiervoor p.31.
	<u>Kunst, cultuur en erfgoed</u> Kunnen wij ook projecten opzetten die ervoor zorgen dat mensen met psychosociale problemen gestimuleerd worden door kunst b.v. in het museum Krona? Het is al bewezen dat zo'n projecten effectief werken.	We nemen deze suggestie niet over in het akkoord omdat het in onze optiek de uitvoering betreft.

FvD	<u>Woningnood en de positie van jongeren en ouderen</u> Het akkoord bevat ambities voor woningbouw (pagina 22), maar Forum voor Democratie mist concrete garanties voor de eigen inwoners, in het bijzonder de starters. Het ontbreekt in dit akkoord aan een radicale prioritering van de belangen van de eigen inwoners van Maashorst boven de uitvoering van door het Rijk opgelegde, landelijke beleidsdoelen op de woningmarkt. We verzoeken deze radicale prioritering op te nemen. Ook verzoeken we u om specifieke, concrete maatregelen op te nemen om ervoor te zorgen dat jongeren en starters die in Maashorst zijn opgegroeid, daadwerkelijk wettelijke voorrang en toegang krijgen tot betaalbare (sociale) koop- en huurwoningen binnen hun eigen dorpskern. Verder wordt in het concept-akkoord het stimuleren en faciliteren van ‘doorstroming’ aangemerkt als een essentieel sturingsmiddel om de woningmarkt in beweging te krijgen. Forum voor Democratie is van mening dat senioren die hun hele leven hard hebben gewerkt voor hun (koop)woning, het volste recht hebben om zelf te bepalen hoelang zij daar blijven wonen, zonder subtiele of expliciete drang vanuit de overheid.	Van een radicale prioritering voor eigen inwoners is in het akkoord inderdaad geen sprake omdat die ruimte wettelijk niet aanwezig is. We moeten voldoen aan wettelijke opgaven. Daar waar FvD haar zorgen uitspreekt dat er met oog op doorstroming op de woningmarkt nooit sprake mag zijn van dwang of bemoeizucht door de overheid kunnen we FvD geruststellen. Wij zijn het met FvD eens dat onze inwoners altijd de keuzevrijheid hebben en houden om te bepalen waar ze wensen te wonen. We nemen deze suggestie om dit expliciet op te nemen in het akkoord echter niet over omdat nergens gesproken wordt over een verplichting.
FvD	Forum voor Democratie stelt daarom voor om in het akkoord expliciet op te nemen dat u garandeert dat de keuzevrijheid van ouderen in Maashorst te allen tijde volledig gewaarborgd blijft, en dat doorstromingsbeleid nooit mag leiden tot (sociale of financiële) drang of actieve bemoeizucht vanuit gemeente of woningcorporaties. Dit ook vanuit het oogpunt dat verhuizingen onder senioren de sociale cohesie in bestaande wijken en dorpen kan verstoren. Verder staat in het akkoord als uitgangspunt ‘bouwen naar behoefte’. Hierbij is er volgens Forum voor Democratie een duidelijke indicator, namelijk het aantal reacties per soort woning dat door de woningbouwcorporatie wordt aangeboden. Uit deze gegevens is zeer eenvoudig uit te kristalliseren aan welke soort woningen het meeste behoefte is. Wij verzoeken u om deze methode te gebruiken bij het invullen van het ‘bouwen naar behoefte’.	De ambitie om te bouwen naar behoefte is breder dan alleen voor het segment van sociale huur. De indicator die FvD noemt is helder en wordt op dit moment al toegepast bij de bepaling van de woningbehoefte.
	<u>Klimaatmaatregelen en de realiteit van netcongestie</u> De coalitiepartijen kiezen voor energieplanologie (pagina 31) en het verplicht stellen van dwingende klimaat- en vergroeningsmaatregelen bij (nieuw)bouwprojecten (pagina 28 en 29). Tegelijkertijd kampt de regio met acute netcongestie, waardoor het elektriciteitsnet overbelast is.	Als het gaat om het nemen van maatregelen om het hoofd te bieden aan de effecten van de klimaatverandering zetten wij ons in om minimaal te voldoen aan de wettelijke doelstellingen waaraan we gehouden worden.

FvD	Forum voor Democratie adviseert om af te zien van het opleggen van extra, kostbare klimaat- en vergroeningseisen aan inwoners en lokale ondernemers in tijden van economische druk. Wij roepen u op om de betaalbaarheid en de individuele vrijheid van de burger hierin te beschermen, en om niet vast te houden aan ingrijpende, ideologische klimaatdoelen die het stroomnet verder belasten. In plaats daarvan dient u alle prioriteit te leggen bij het faciliteren van een basisinfrastructuur voor bestaande huishoudens en noodlijdende lokale bedrijven.	
	<u>Spreidingswet, asielopvang en druk op de lokale gemeenschap</u> Het concept-akkoord spreekt de intentie uit om onverkort te blijven voldoen aan de (landelijk zwaar omstreden) Spreidingswet en “humane opvang te bieden die bij de gemeente past” (pagina 15). Forum voor Democratie mist in het akkoord een duidelijke weergave van hoe wordt omgegaan met breed gedragen zorgen, bezwaren en signalen middels petitie van inwoners van Maashorst over de Spreidingswet en mogelijke uitbreiding van asielopvang. Wij adviseren daarnaast in het akkoord de harde garantie op te nemen dat er in de periode 2026-2030 géén uitbreiding van de AZC-capaciteit of de realisatie van aanvullende (nood)opvanglocaties binnen Maashorst zal plaatsvinden zonder de voorafgaande, actieve instemming van de omwonenden. Verder is Forum voor Democratie van mening dat in het akkoord opgenomen zou moeten worden hoe de keuze voor verdere opvang van asielzoekers, statushouders en internationale werknemers zich verhoudt tot de nu al onhoudbare druk op de lokale zorg, het onderwijs, de openbare orde en de reguliere woningbouw voor onze eigen inwoners. In het verlengde hiervan vindt Forum voor Democratie dat in het akkoord opgenomen moet worden welke concrete, harde grenzen worden gesteld aan opvangcapaciteit in Maashorst, om te voorkomen dat de leefbaarheid, de veiligheid en de druk op vitale lokale voorzieningen nog meer onhoudbaar worden voor de eigen inwoners. Daarnaast vinden wij dat de belangen van de vele lokale woningzoekenden in Maashorst die al jarenlang op een wachtlijst staan voor een betaalbare woning, voorrang zouden moeten hebben op de onvoorwaardelijke opvang van asielzoekers en statushouders. In het akkoord wordt hierin een verkeerde keuze gemaakt.	Als het gaat om het voldoen aan de Spreidingswet en het bieden van humane opvang hebben wij een ander standpunt dan de FvD. Wij houden ons aan de landelijke kaders en voeren deze uit. We nemen de door FvD voorgestelde suggesties daarom niet over in het akkoord.

FvD	<u>Crisisparaatheid: afwentelen van de zorgplicht</u> In het concept-akkoord staat dat inwoners zich moeten voorbereiden om bij een eventuele nieuwe pandemie of grootschalige stroomuitval “de eerste 72 uur voor zichzelf en hun omgeving te zorgen” (pagina 21). Forum voor Democratie is van mening dat het schetsen van dergelijke angstscenario's (zoals een pandemie of stroomuitval) in een lokaal beleidsakkoord onnodige onrust zaait. Verder verschuift u hiermee de wettelijke zorgplicht voor veiligheid en het overeind houden van vitale infrastructuur op een onacceptabele manier naar de schouders van de individuele burger, terwijl de overheid hier een zorgplicht heeft. Wij verzoeken u dan ook dergelijke passages te schrappen. Mocht u toch besluiten dergelijke passages in het definitieve akkoord op te nemen, dan moet hierbij wat Forum voor Democratie betreft ook duidelijk worden gemaakt wat de gemeente concreet gaat doen voor de grote groep kwetsbare en hulpbehoevende inwoners, zoals alleenstaande ouderen, die simpelweg niet in staat zijn om 72 uur volledig zelfredzaam te zijn bij een grootschalige stroomuitval. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan mensen die afhankelijk zijn van de voedselbank, voor wie dan gezorgd zou moeten worden dat er voldoende noodpakketten voorradig zijn.	We zien voldoende aanleiding om onze inwoners voor te bereiden op in ieder geval de eerste 72 uur van een mogelijke pandemie of grootschalige stroomuitval. Dat neemt niet weg dat de overheid hier ook een zorgplicht heeft. Op welke manier we dat concreet gaan doen wordt verder uitgewerkt. Net als FvD zien wij dat in een geval van een crisis kwetsbare groepen zoals alleenstaande ouderen of hulpbehoevende inwoners onze bijzondere aandacht en zorg vragen waarbij naast de gemeente ook de landelijke overheid en de veiligheidsregio's een rol spelen in het kader van hun zorgplicht. Het is daarom niet nodig om dit apart op te nemen in het akkoord.
	<u>Bestuurlijke cultuur, inspraak en zogenaamde ‘raadsbrede koers’</u> Het voorwoord van het concept-akkoord (pagina 3) en in uitingen rondom de formatie wordt gesuggereerd dat er gestreefd wordt naar verbinding en een breed gedragen koers. Tegelijkertijd ervaren veel inwoners een groeiende kloof tussen de burger en de lokale overheid, met name bij ingrijpende besluiten. Forum voor Democratie adviseert om in het akkoord expliciet aandacht te hebben voor de groeiende maatschappelijke onvrede onder inwoners van Maashorst, die het gevoel hebben dat er bij ingrijpende besluiten (zoals over de energietransitie en asielopvang) sprake is van schijnparticipatie en dat er onvoldoende échte inspraak is. Forum voor Democratie is dan ook van mening dat dit concept-akkoord in feite een technocratische voortzetting is van het bestaande beleid, terwijl onder inwoners juist steeds grotere zorgen leven over de achteruitgang van de leefbaarheid, de acute woningnood en de openbare veiligheid. Wij pleiten ervoor om de democratie lokaal te herstellen en inwoners via bindende raadplegingen of referenda rechtstreeks te betrekken bij besluiten die een diepgaande invloed hebben op hun directe leefomgeving.	We hebben een samenwerkingsakkoord voorgelegd met de ambitie nadrukkelijk in verbinding met de gehele raad ook de komende bestuursperiode samen te werken aan de opgaves die op onze gemeente afkomen. Daarbij hebben wij ook als doel om de komende bestuursperiode veelvuldig met onze inwoners, ondernemers en organisaties in gesprek te blijven over gemeentelijke vraagstukken. In het kader van het verder ontwikkelen van de participatie onderzoeken we de mogelijkheid voor een Burgerberaad. Voor een bindende raadpleging of een referendum kiezen we daarom niet.

FvD	Wij vragen u in ieder geval om terughoudend te zijn met termen als een breed gedragen akkoord of “raadsbreed akkoord”, zolang op fundamentele en ideologische overduidelijk geen breed politiek en maatschappelijk draagvlak bestaat.	
	<u>Financiële lasten, economie en de bescherming van de agrarische sector</u> Forum voor Democratie maakt zich ernstige zorgen over de doorgeschoten klimaat- en vergroeningsagenda (pagina 28, 29 en 31), die een zware wissel legt op de lokale economie en de portemonnee van de burger. In het akkoord wordt blind ingezet op de peperdure klimaatagenda en de zogenaamde energietransitie, terwijl een groot deel van de inwoners en lokale MKB-ondernemers in Maashorst momenteel kampt met stijgende vaste lasten en economische onzekerheid. Wij verzoeken u te stoppen met deze klimaatagenda en deze zogenaamde energietransitie. De verwachting van Forum voor Democratie is dat de keuzes die u maakt, leiden tot stijgende gemeentelijke belastingen, leges en dwingende verduurzamingskosten, en daarmee grote financiële consequenties hebben voor een gemiddeld huishouden in Maashorst. Wij missen in het akkoord ook een uiteenzetting van de wijze waarop de gezinsbedrijven en agrariërs binnen de gemeente Maashorst concreet worden beschermd tegen de aanhoudende stikstofhoax, verdere eigendomsbeperkingen en de alsmaar toenemende regeldruk vanuit Den Haag en Brussel. Eveneens missen we hoe u gaat voorkomen dat de algemene lasten voor de burger de komende vier jaar verder stijgen via de OZB en afvalstoffenheffing, terwijl de kwaliteit van basale gemeentelijke voorzieningen en het onderhoud van de openbare ruimte onder druk blijven staan. Wij adviseren u om expliciet vast te leggen dat de OZB en de afvalstoffenheffing de komende jaren niet zullen stijgen.	Als het gaat om het nemen van maatregelen voor de energietransitie of de klimaatverandering nemen wij een ander standpunt in. Wij volgen hier de landelijke wetgeving.
	<u>Behoud van gemeentelijke autonomie, veiligheid en leefbaarheid</u> Forum voor Democratie vindt dat de gemeente in de eerste plaats moet handelen in het belang van haar eigen inwoners, en niet moet fungeren als het lokale distributiekantoor van de landelijke overheid. Wij adviseren daarom om in het akkoord sterker te benadrukken hoe Maashorst haar gemeentelijke autonomie actief verdedigt, zodat onze gemeente niet degradeert tot louter een vazal en uitvoerder van Haagse en globalistische beleidsagenda's.	Wij hebben als gemeente de plicht om aan wettelijke taken te voldoen. Wij hechten veel waarde aan de sociale leefbaarheid en het cultuurhistorisch erfgoed in onze gemeente. De ambities die wij daarvoor hebben opgenomen in het samenwerkingsakkoord krijgen een concrete uitwerking in het op te stellen uitvoeringsprogramma. De suggestie voor het inrichten van een fysiek meldpunt voor het doen van aangiftes kunnen we niet

	Daarnaast missen wij concrete, tastbare stappen om de fysieke veiligheid, de sociale leefbaarheid en het cultuurhistorische karakter van de verschillende dorpen en wijken structureel te beschermen en te versterken. We verzoeken u deze op te nemen. Wat betreft de (fysieke) veiligheid suggereren wij om in alle dorpen en kernen een (meld)punt in te richten waar mensen terecht kunnen voor het doen van aangiftes, zodat dit laagdrempelig kan gebeuren.	overnemen omdat het geen taak van de gemeente is, maar van politie.
FvD	<u>Behoud van gemeentelijke autonomie, veiligheid en leefbaarheid</u> Naar het idee van Forum voor Democratie leidt dit uitvoering van de concept-samenwerkingsovereenkomst tot een onwenselijke uitbreiding van het ambtenarenapparaat. Dit staat haaks op de wens van Forum voor Democratie van een kleinere overheid. Zo lezen we op pagina 13 dat in de jeugdzorg de expertise van de gemeente wordt uitgebreid met (een) gedragswetenschapper(s) en dat er ingezet wordt op extra jeugdboa's voor actieve handhaving op alcohol, drugs en vaperen. Op pagina 24 staat dat er extra projectteams komen om de planvorming en besluitvorming te versnellen en het woningbouwtempo te verhogen. Forum voor Democratie vraagt zich af wat voor deze uitbreidingen van het ambtenarenapparaat de financiële onderbouwing is, wat deze uitbreidingen kosten en waar de partijen het benodigde budget denken te vinden. Forum voor Democratie doet de suggestie om deze uitbreidingen te schrappen en juist tot een kleinere overheid te komen in plaats van een grotere. Dit kan bijvoorbeeld (ook) door de functies van participatie- en/of buurtadviseurs te combineren met die van opbouwwerkers.	Wij hebben duidelijke ambities met oog op onder andere een betere dienstverlening richting onze inwoners en ondernemers, het welzijn van onze jeugd en een snellere realisatie van de benodigde woningen in onze gemeente. Deze ambities vragen om (tijdelijk) extra ambtelijke capaciteit. Daarnaast zien we nog steeds dat het Rijk taken aan de lokale overheid overdraagt. Een goede uitvoering van deze gemeentelijke taken, vraagt een gemeentelijk apparaat dat op sterkte is. We nemen deze suggestie daarom niet over in het akkoord.
Lokaal Maashorst	<u>Financiële onderbouwing akkoord</u> Tegelijkertijd constateren wij dat het akkoord vooral bestaat uit nieuwe ambities, plannen en investeringen, terwijl een duidelijke financiële onderbouwing ontbreekt. Dat baart ons zorgen. In een tijd waarin gemeenten door heel Nederland onder zware financiële druk staan, is het niet voldoende om alleen te beschrijven wat we allemaal willen bereiken. Dan moet ook eerlijk worden verteld wat we minder gaan doen. In het akkoord lezen wij dat de OZB niet zomaar verhoogd wordt en dat eerst naar besparingen binnen de eigen organisatie wordt gekeken. Dat uitgangspunt ondersteunen wij van harte. Maar vervolgens blijft onduidelijk waar die besparingen gevonden worden. Daarmee dreigt dit akkoord vooral een document te worden waarin vandaag wordt gejuicht over nieuwe plannen, terwijl de rekening later alsnog bij onze inwoners terechtkomt.	Het klopt niet dat de gemeente Maashorst jaarlijks een bedrag van 1,2 miljoen uitgeeft aan gemeentelijke marketing, citymarketing en promotionele activiteiten. Het gaat om evenementenbeleid in de breedste zin van het woord die onze gemeente nadrukkelijk op de kaart zetten als aantrekkelijke regiogemeente. Denk daarbij aan de jaarlijkse kermis(sen) en de jumelage. Wij zien dit als een investering die rendeert bij onze bedrijven en onze toeristische ondernemingen. Kijken we enkel naar de kosten voor citymarketing in de vorm van Explore Maashorst, dan betreft het een bedrag van €100.000 in de jaarlijkse begroting. Wij zien geen reden

Lokaal Maashorst	Lokaal Maashorst kiest daarom voor een heldere en concrete voorwaarde. Wij zijn bereid dit akkoord te onderschrijven wanneer de coalitie bereid is om structureel te bezuinigen op gemeentelijke marketing, citymarketing en promotionele activiteiten. In ons verkiezingsprogramma hebben wij al aangegeven dat de gemeente jaarlijks ongeveer 1,2 miljoen euro uitgeeft aan deze activiteiten. Wij vinden het niet uit te leggen dat een gemeente die zegt financieel voorzichtig te willen zijn, meer dan een miljoen euro per jaar uitgeeft aan haar eigen presentatie, terwijl tegelijkertijd wordt gesproken over financiële tekorten, bezuinigingen en mogelijke lastenverhogingen voor inwoners. Voor Lokaal Maashorst moet inhoud altijd vóór presentatie gaan. Wij vragen daarom om een structurele besparing van minimaal € 200.000 per jaar op gemeentelijke marketing en promotie. Dat is een realistische eerste stap die direct financiële ruimte oplevert zonder dat inwoners, verenigingen of ondernemers daarvan de dupe worden. Sterker nog: met een dergelijke besparing is de financiële ruimte voor de extra bestuurlijke ambities die dit akkoord met zich meebrengt grotendeels al gevonden (lees: de zesde wethouder). Lokaal Maashorst blijft bereid om constructief mee te denken over de toekomst van onze gemeente. Maar constructief zijn betekent ook eerlijk zijn. Ambities zonder financiële keuzes zijn geen beleid, maar een verlanglijst. Daarom vragen wij de coalitie om de ontbrekende financiële keuzes alsnog expliciet te maken.	om hier op dit moment andere financiële keuzes te maken en nemen deze voorwaarde daarom ook niet over in het akkoord.
	<u>Ziekenhuis Bernhoven</u> Wij verwachten blijvende actieve steun voor ziekenhuis Bernhoven als essentiële regionale voorziening.	We onderschrijven het belang van Bernhoven als een grote werkgever en belangrijke voorziening in de regio. Het ziekenhuis is en blijft daarom een belangrijke strategische partner van de gemeente Maashorst. Wij zien geen reden om dit apart op te nemen in het akkoord.
	<u>Veiligheid en BOA-capaciteit</u> Ook zien wij graag meer duidelijkheid over de uitbreiding van de boa-capaciteit en de bereikbaarheid en zichtbaarheid van handhaving in onze wijken en dorpen. Veiligheid vraagt niet alleen om ambities op papier, maar ook om zichtbare aanwezigheid op straat.	De wijze waarop de extra capaciteit van de BOA's concreet wordt ingevuld, krijgt uitwerking in het uitvoeringsprogramma.

Ingekomen brief Raadhuis Zeeland	Nu uw raad op woensdag 10 juni a.s. bijeenkomst om het nieuwe akkoord inhoudelijk te bespreken, dragen wij dit initiatief graag aan als een concrete, lokale invulling van uw beleidsvoornemens: 1. Dichtbij de inwoner in Zeeland: In plaats van dat inwoners voor elke vraag of ondersteuning naar de hoofdlocatie in Uden moeten reizen, brengen wij de hulpvraag begeleiding terug naar het hart van de kern Zeeland. Dit houdt het dorp vitaal en versterkt de sociale cohesie. 2. Versterken van Doenvermogen: Het Raadhuis helpt juist die inwoners die minder zelfredzaam of digitaal minder vaardig zijn met ingewikkelde formulieren en procedures. Daarmee ontlasten wij tevens de formele ambtelijke kanalen van de gemeente. 3. Partner in Samenredzaamheid: Dit is een initiatief vóór en dóór inwoners. Wij geloven dat we door naar elkaar om te kijken en elkaar de weg te wijzen, de druk op professionele voorzieningen kunnen verlagen. Omdat de coalitie nadrukkelijk heeft aangegeven open te staan voor aanvullingen, suggesties en partnerschappen vanuit de samenleving, leggen wij dit plan nu reeds bij u neer. Het project bevindt zich in de steigers en wij trekken hierin graag samen met de gemeente op. Onze uitnodiging Wij nodigen het college en de politieke partijen van harte uit voor een verkennend gesprek. Graag lichten we ons concept aan u toe en onderzoeken we samen hoe we het 'Raadhuis' in Zeeland tot een gezamenlijk succes kunnen maken.	We bedanken de schrijvers voor de moeite die zij gestoken hebben in het lezen van het conceptakkoord en het schrijven van de mail waarin zij aanhaken op de nieuwe koers die wordt omschreven. Echter, op dit moment wordt het gesprek eerst in met de gemeenteraad gevoerd over het samenwerkingsakkoord en hun toevoegingen. Dat was ook de insteek. We leggen daarom de beantwoording en verdere afhandeling van de brief neer bij het College van B&W.
---	--	---